

1.0 Doel:

Instructie hoe werkwijze gehanteerd wordt bij het inventariseren van gevaren op het gebied van authenticiteit en de inschatting van het risico.

In ALG 04.3.1 worden gevaren benoemd welke gerelateerd zijn aan authenticiteit. Het risicogetal wordt bepaald door rekening te houden met land van oorsprong, frequentie, detectie en winstgevendheid. Daarbij worden beheersmaatregelen benoemd.

2.0 Referenties:

ALG04.3.1 Kwetsbaarheidsbeoordeling (VACCP) per processtap

ALG04.3.1 Kwetsbaarheidsbeoordeling (VACCP) product

3.0 Verantwoordelijk:

Afdeling kwaliteitszorg

4.0 Definities van gebruikte termen

Soort	definitie	voorbeelden
Maskeren	Het vervangen, verhullen of vermengen van een bepaalde grondstof/product door een andere substantie/product	• Extra Virgin olijfolie • Paardenvleeschandaal
Claims (herkomst) Claims (Planet proof, Fairtrade, Bio, QS)	Onterecht gebruiken van een keurmerk of Gegarandeerde Traditionele Specialiteit (GTS) en Beschermd Geografische Afkomst (BGA) kunnen als claim gebruikt worden.	

5.0 Werkwijze:

Per product / processtap is ingeschaald wat het risico op fraude met authenticiteit is, op basis van de volgende parameters:

Land van oorsprong

Het land van oorsprong geeft veel informatie over het product. Hierbij moet bewustwording worden gecreëerd met betrekking tot het aantal handelsschakels om het product in het bedrijf te krijgen. Bij het inschatten van het risico wordt bij land van oorsprong ook gekeken naar het aantal schakels in de keten.

Frequentie

Frequentie geeft aan hoe vaak fraude met authenticiteit al is voorgekomen. Dit wordt onderbouwd door literatuur, bronnen en ervaring.

Kans op detectie

De kans waarmee de fraude te analyseren is. Hiermee wordt aangegeven of bepaalde parameters in het product te analyseren zijn door middel van organoleptische waarnemingen, eenvoudige analyses of dat er specifieke analyses beschikbaar zijn.

Winstgevendheid

Een product waar een grote financiële marge op te behalen is, of waarbij de omzet dusdanig groot is dat een kleine financiële marge al een groot eindresultaat geeft.

	Kwetsbaarheidsbeoordeling	Code: I41.0
		Revisie: 3
		Versiedatum: 06-03-2023

In onderstaande tabel volgt een toelichting van de risico indeling:

parameter	score	omschrijving	toelichting
Land van oorsprong	1	Laag	Er zijn 4 of minder schakels in de keten of het product is afkomstig uit Europa, Noord-Amerika, Australië of Nieuw-Zeeland.
	2	Hoog	Er zijn meer dan 4 schakels in de keten of het product is niet afkomstig uit Europa, Noord-Amerika, Australië of Nieuw-Zeeland.
frequentie	1	Laag	Fraude op het gebied van authenticiteit komt weinig voor, ≤ 1 keer voorgekomen in 5 jaar.
	2	Hoog	Fraude op het gebied van authenticiteit komt veel voor, ≥ 2 keer voorgekomen in 5 jaar.
Kans op detectie	1	Hoog	Fraude op het gebied van authenticiteit is eenvoudig te detecteren door middel van organoleptische waarnemingen of eenvoudige analyses die direct uitsluitsel geven.
	2	Laag	Fraude op het gebied van authenticiteit is niet eenvoudig te detecteren door middel van organoleptische waarnemingen of eenvoudige analyses die direct uitsluitsel geven. Hiervoor zijn bijvoorbeeld uitgebreide analyses nodig.
Kans op winstgevendheid	1	Laag	Er is geen sprake van een significante hoeveelheid product of financieel rendement. Fraude op het gebied van authenticiteit is niet winstgevend, maar heeft andere redenen dan financieel gewin
	2	Hoog	Er is sprake van een significante hoeveelheid product of financieel rendement. Fraude op het gebied van authenticiteit heeft als reden financieel gewin.

Wanneer authenticiteit niet is geborgd, is mogelijk ook de voedselveiligheid niet geborgd. De ernst is groot: uitgaand van het ergste geval, kan er zowel een chemisch, microbiologisch en/of fysisch gevaar optreden waarbij sprake is van zeer ernstige gevolgen.

5.1 Risicogetal

Het resultaat van de calculatie geeft een risicogetal welke in 4 categorieën wordt ingedeeld:

Risico getal = Land van oorsprong x frequentie x detectie x winstgevendheid
1-2 Verwaarloosbaar Geen actie
3-4 Nieuwe beoordeling nodig bij nieuwe informatie
5-8 Actie noodzakelijk om te zorgen dat alleen originele grondstoffen worden aangeschaft
9-16 Actie noodzakelijk, recente rapporten van vervalsing zijn gepubliceerd. Analyse certificaten zijn noodzakelijk

Zoals in bovenstaande tabel aangegeven worden bij risicogetal hoog of zeer hoog wel beheersmaatregelen vastgesteld om de authenticiteit te kunnen waarborgen.

	Kwetsbaarheidsbeoordeling	Code: I41.0
		Revisie: 3
		Versiedatum: 06-03-2023

5.2 Beheersmaatregel

Wanneer er actie noodzakelijk is worden passende beheersmaatregelen aangegeven. Dit wordt aangegeven in de laatste kolom van de gevareninventarisatie en risicoanalyse authenticiteit. Er zijn een aantal standaard beheersmaatregelen geformuleerd welke per specifieke situatie aangevuld zijn met aanvullende beheersmaatregelen. Hieronder een overzicht van de standaard beheersmaatregelen.

Risico inschatting	Standaard beheersmaatregel
Verwaarloosbaar	Geen beheersmaatregel noodzakelijk
Laag	Leverancier dient niet noodzakelijkerwijs GFSI gecertificeerd te zijn. Wel dient er een aantoonbaar valide HACCP systeem aanwezig te zijn.
Hoog	Alleen afnemen bij GFSI gecertificeerde leveranciers. Hierbij wordt 1 x per jaar een analysecertificaat opgevraagd per productgroep. Bijvoorbeeld DNA analyses, HPLC analyses, CoC enz.
Zeer hoog	Alleen afnemen bij GFSI gecertificeerde leveranciers. Bij elke levering wordt een analysecertificaat opgevraagd. Bijvoorbeeld DNA analyses, HPLC analyses, CoC enz.

De beheersmaatregelen in de categorie “hoog” of “zeer hoog” worden beschreven in de ALG 04.3.1

We hebben als organisatie toegang tot informatie over historische bedreigingen en ontwikkelingen van bedreigingen in de supply keten die een risico van vervalsing of vervanging van grondstoffen kan opleveren.

Informatie bronnen:

- Brancheverenigingen
- Overheidsinstanties
- Informatie vanuit kenniscentrum NormecFoodcare (attendering service abonnement)
- Informatie vanuit de media
- Berichtenservice Nederlandse Voedsel en warenautoriteit
- European knowledge database

Missatanden omtrent productauthenticiteit worden gerapporteerd via onder andere:

- RASFF Database / RASFF data evaluation / rapid alerts
- www.foodfraude.org
- USP Food fraude databank
- NCFDP EMA Incident Databank
- Riskplaza
- Eigen onderzoek – leveranciersaudit(bezoek) - navraag in de branche
- IFS Food Fraud Guideline
- IFS Trend Risk Report (Maandelijks uitgegeven door IFS)

Om te komen tot een juiste beoordeling heeft afdeling kwaliteitszorg de taak om bij twijfel dit document te volgen en verantwoordelijke inkoop te informeren wanneer er risico is om grondstof en of leverancier te gaan inzetten voor het samenstellen van het eindproduct.